

ΕΥΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

Φυλλάδ. 30.

Τόμος. Z.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

EN AΘΗΝΑΙΣ, THN 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1853.

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος ὅρα φυλλάδ. 29).

Η Συμπέρασμα.

Ο Παῦλος Σχημπανή ἀπέδωκε, μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας ὅλως υἱίκης, τὰς τελευταίκις φροντίδας πρὸς τὴν πενθεράν του. Ἐνόμισε καθῆκον ἔχυτοῦ νὰ ἐπιστατήῃ μόνος εἰς τὴν ἐπικήδειον τελετὴν, καὶ νὰ διευθύνῃ αὐτὸς τὰ πάντα. Ἀλλ' ἔχει πνηταχοῦ ἡ τελετὴ αὕτη ἥνται θλιβερά, εἰς Παρισίους εἶναι θλιβερωτάτη. Τὰς νεκρώσιμους προσευχὰς τὰς διαπραγματεύονται οἱ νεκροί, ὡς τι ἐμπόρευμα, πολλάκις δὲ συμβινεῖ, ὥστε εἰς ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν ναὸν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν νὰ τελῶνται ιερουργίαι αντικείμεναι πρὸς ἀλλήλας, κηδεῖται, γάμοι, βαπτίσεις. . .

Η ἀπώλεια τῆς πενθερᾶς του δὲν ἔθλιψεν ἐνδομέρχως τὸν Παῦλον. Ἐγνώρισεν αὐτὴν ὀλίγον, διότι ἀπεξένωσε τὴν ἀγάπην του, καὶ οὕτως ἔμειναν, καὶ τοις συγγενεῖς, ξένοις πρὸς ἀλλήλους. Ἀλλ' ο-

μως, ἐγένετο αἰσχνής σκυθρωπὸς καὶ σιωπηλός. Ἡρχεισε πάλιν τὸν πρώην μονότονον καὶ τακτικὸν βίον του. Τὰς ἑταῖρας ἔμενε καὶ τώρα εἰς τὸν οἰκόν του μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τέκνων του, ἀλλ' αἱ συνελεύσεις αὔται δὲν είχον τὸ πρότερον αὐτῶν θέλγητρον. Σιωπηλός καὶ σύννοις, καὶ πάγυτος σχεδὸν βυθισμένος εἰς ἐπίμοχθον σκέψιν, ἔμενε πολλάκις ὀλοκλήρους ὥρας χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, ἀδιάφορος ἢ ξένος πρὸς πᾶν τὸ περὶ αὐτὸν λεγόμενον ἢ πραττόμενον. Καὶ ἐν ὁ στοχασμὸς τῆς 'Ροζαλίας ἐνησχόλει τὸ πνεῦμά του, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἐπλήρου, οὐδέποτε τὸ ὄνομά αὐτῆς ἤρχετο εἰς τὰ χεῖλα του. Δὲν ἡρώτα πλέον τὸν πατέρα του, καὶ ὅταν οὗτος τῷ ἀπεύθυνε τὸν λόγον, ἔστω διηγούμενος καὶ περὶ τῆς νύμφης αὐτοῦ, μῆλος τῷ ἔδιδε μικρὰν προσοχήν. Τί λοιπὸν συνέβαινεν ἐν αὐτῷ; Τί ἀνέμενεν ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν σιωπηλὴν ὑπόσχεσιν, θην τρόπον τινὰ ἔδωκεν εἰς τὴν γυναικά του, ἐπὶ τῆς νεκρικῆς στρωμάτης τῆς μητρός των;

Η 'Ροζαλία, ἐπανελθοῦσα εἰς Τερψιθέαν, ἡρίθμησε κατ' ἀρχὰς μὲν τὰς ἡμέρας, εἰτα δὲ τὰς

έδωμάδας, καὶ ἡδη παρῆλθον δύο μῆνες ἐν τῇ λυ-
πηροτέρᾳ προσδοκίᾳ, ἐν τῇ σκληροτέρᾳ στενο-
χωρίᾳ.

— Θεά μου! ἔλεγε καθ' ἔκυτὴν μετ' ἀνησυ-
χίας τὰς πρώτας ἡμέρας, διατὶ δὲν ἔρχεται;
Ἐπειτα, ὅτε ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα.

— Δὲν θὰ ἔλη, ἐσκέπτετο, ὑπεχήρητεν εἰς κί-
νημά τι συμπαθείας, οὐδὲν ἄλλο. Αἴ! ἡπατήθην ἡ
δυστυχής!

Καὶ τὴν λέξιν ταύτην, ἡπατήθην ἡ δυστυχής!
ἐπανέλεγε συνεχῶς, λίαν συνεχῶς μετὰ πικρίας
καὶ δύσφορομένη.

Οἱ πενθερός της, πιστὸς ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ,
καὶ ὑπείκων συγχρόνως εἰς τὴν συνήθειαν, ἐπε-
σκέπτετο αὐτὴν αδιαλείπτως. 'Αλλ' αὔτη δὲν ἀπε-
φάσισε νὰ ἐκχύσῃ αὐτῷ τὴν θλίψιν της, ὡς πρότε-
ρον, καὶ νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ μυστικὸν, διπέρ δὲν
αγῆκεν εἰς μόνην αὐτὴν . . .

Οἱ γέρων Σαμπανής εὑρίσκετο λοιπὸν, ἐν ἀγνοίᾳ
του, ἀπηλλαγμένον, τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὡς πρε-
σβευτοῦ. Δὲν ἥρενα αὐτὸν πλέον οὔτε ἡ νύμφη
του. Δύστηνος γυνή! ἀφίνετο, χωρὶς ἐναντιότητος,
εἰς ὅλην τὴν σφραγίδαν τῆς λύπης της· ἔμενεν ἡ-
μέρας, νύκτας ὀλοκλήρους ἀύπνους, καὶ κατεχομένη
ὑπὸ στυγνῆς ἀπογνώσεως· διτε δὲ ὁ κάμπτος, διέ-
κοπτε τὴν σύνοιάν της, περιέφερε κύκλω τοὺς
ώραίους ὄφθαλμούς της μετὰ πικραφορούντης, ὡς
ἢνα ζητήσῃ φίλον ὄφθαλμόν· ἐπανευρίσκουσα δὲ
ἔκυτὴν μόνην, πάντοτε μόνην, ἔπιπτε γονυκλινής
καὶ ἐκάλει τὸν θάνατον, ζητοῦσα αὐτὸν παρὰ
Θεοῦ, ὡς γάριν, ὅπως ἀπελλαγῇ τῆς φρικώδους
καταδίκης τῆς μονώσεως της.

Οἱ πωσδήποτε ἐν τῇ ἔρημικῇ αὐτῇς ἀπό τινος ὑ-
πῆρχε περιστοτέρων κίνησις. Τῇ ἔφερον τὰ τέκνα
της συνεχέστερον καὶ πολλάκις ἐκράτει αὐτὰ δι'
ὅλης τῆς ἡμέρας. Ήτον εὕτυχής, βεβαίως, δυναμένη
ν' ἀπέκτειται αὐτὰ ἐν πάσῃ ἔλευθερίᾳ, νὰ τὰ πε-
ριβόλλῃ ἀνεμποδίστως· διὰ τῶν θυπειῶν καὶ φρον-
τίδων της, ἀλλ' ἡ γχάρα αὐτῆς δὲν ἡτο δικράνη. Ή
ἰδέα τῆς πλάνης της, παρούσης ἀκαταπάντως; εἰς
τὸν νοῦν της, ἥρχετο ταχέως νὰ μετριάσῃ, νὰ ἔχ-
λεψῃ τὴν γχάραν ταύτην.

— Οἱ πετήρων μὲν κρίνει πάντοτε ἀναξίαν νὰ
ἀναθέψῃ αὐτὰ νήπια καὶ νὰ τὰ διδάξω ἐν τῇ νεό-
τητὶ των! ἐσκέπτετο ἐν συγκινήσει καὶ θλίψει, ἡ-
τις παρέλυε τὰς ὄρμάς της μητρικής στοργῆς της.

Σεπτεμβρίου ίσταμένου, ἐν ὠραίῃ τινὶ ἡμέρᾳ,
κυριακῇ, τὸ γωρὸν Τερψιθέα, ἀπὸ πρωτέως, εἰ-
χε πληρωθῆ ὑπὸ κόσμου, ὅστις εὐθύμος, καὶ ζωη-
ρὸς ἥρχετο ἐκ τῆς πόλεως· νὰ ζητήσῃ ἄνθη ἀπὸ
τῶν κήπων του, σκιάνων ὑπὸ τὰς φιλέρρας του, ἀνά-
πυσιν ἐπὶ τῆς χλόης του, . . . Όλκι αἱ εἴσοδοι
εἰχον κόσμον, ὅλκι αἱ οἰκίαι· ἥνοιγοντο, φιλόζενοι
καὶ χροποιαῖ, νὰ δεχθῶσιν ἡ μήδην, ἡ συγγενὴ καὶ
φίλους. Ή ζωὴ διεχέστο πανταχοῦ . . .

Μία δὲ μόνη οἰκία ἦτο ἔρημος καὶ σιωπηλή, ἡ
οἰκία τῆς Ροζαλίας. Η Ροζαλία δὲν περιέμενε τὴν
ἡμέραν ἔκεινην οὔτε τὸν πενθερόν της, οὔτε τὰ

τέκνα της. Σύννους καὶ πλέον περίλυπος τοῦ συνή-
θους, ἵστατο ἀπηγκωνισμένη ἐπὶ τοῦ παραθύρου
τοῦ κοιτῶνός της, καὶ σκεπτομένη πῶς ἔμελλε νὰ
ἐναποχολήσῃ τὴν ἡμέραν αὐτήν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν προσήλου μηχανικῶς τοὺς ὄφθαλμοὺς ἐπὶ
τῶν κιγκλίδων τοῦ κάπου, καὶ ἐθεᾶτο μετ' ἀδια-
φορίας τὴν κίνησιν τοῦ λαοῦ. Δίφρος τις, σταμα-
τήσας πρὸ τῶν κιγκλίδων, ἐφείλκυσεν ἴδαιτερως
τὴν προσοχήν της. Άμα ὃ ἐν αὐτῷ κύριος ἐπάτησε
τὸ ἔδρος, η Ροζαλία ἀφῆκε κραυγήν· ἀνεγνώρισε
τὸν σύζυγόν της.

— Τέλος πάντων! ἀνεφώνησε μετ' ἔκφρονος
χρῆσης, θη δὲν ἡδυνήθη νὰ κρατήσῃ.

Ταχεῖα καὶ ἀπείσκεπτος, κατέβη τρέχουσα
τὰς βαθμίδας τῆς; κλίμακος ἵνα ὑπάγῃ εἰς προϋ-
πάντησίν του.

Συνητήθησαν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς οἰκίας. Τὸ αὐ-
στηρὸν ὑψίς τοῦ συζύγου της καὶ τὸ ψυχρὸν χρι-
στήμα του, διτε προσήλθεν αὐτῇ, κατέστειλον
πάραπτα τὴν δρμὴν τὴν δυτικήν γυναικίς.

— Κυρία... εἶπε προσκλίνων.

— Κυρία! ἐψιθύρισεν ἔκεινη μετ' ἐκπλήξεως
καὶ νεύουσα κάτω τοὺς ὄφθαλμούς.

Τὸν εἰσήγαγεν εἰς δωμάτιόν τι τοῦ ισογάλου,
ὅπου ἦν τὸ σπουδαστήριόν της, ἐν δώρῳ θέρους.

Η Ροζαλία ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ὡς δὲ
Παῦλος ἐπὶ ἔδρας τινὸς ἀπέναντι καὶ πλησίον της.
Κατ' ἀρχής ἐπεκράτησεν ἐπίμοχθος σιωπή.

Ἀμφότεροι ἡσθάνοντο τοσοῦτον ζωηρὰν συγκί-
νητον εὑρίσκομενοι ἡδη κατὰ πρῶτον μόνοι, μετὰ
τοσαῦτα ἔτη χωρισμοῦ, μετὰ τοσαῦτα συμβάντα
καὶ δυστυχήματα τετελεσμένα, ὥστε κατὰ τὴν
επιγῆτην τῆς ἐπισήμου ταύτης συνεντεύξεως, ἡτις
ἔμελλε ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ μέλλοντός των, δι-
τε τέλος πάντων ἡδύναντο νὰ ὀμιλήσωσιν ἀνευ
μάρτυρος καὶ μετολαβότου, ἐξέλιπεν ἡ τόλμη
των, ἡ φωνὴ των... .

Η παρουσία τοῦ συζύγου της ἔσχε βεβαίως διὰ
τὴν Ροζαλίαν σημασίαν τὴν δροίαν ἔξηγει ὑπὲρ
αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως περιέμενε τὸν πρῶτον λόγον
του μετ' ἀντηγκίας· δὲ δὲ Παῦλος ἐνεός διει αὐτὸς
ώφειλε πρῶτος νὰ ἔκθετη ἀπεικαλύπτως τὸ αἰ-
τιον τῆς ἔλευσεως του· αλλ' ἐκωλύετο ὑπὸ τῆς
ψευδούς ἔκεινης ἐντροπῆς, ἡτις γεννάται μᾶλ-
λον ἐκ τῆς δειλίας, ἢ τῆς ἀδυναμίας τοῦ χα-
ρακτήρος. Ομως δὲ διὰ τελευταίας προσπαθείας,
ἐκράτησε τῆς συγκινήσεως του, καὶ ἔζητησε νὰ
εῦρῃ ἀσημάντους τούλαχιστόν τινας λέξεις, με-
χρισοῦ ἔλθη ἡ δύναμις τοῦ νὰ ἔξηγηθῇ.

— Ελέγχω ἐμαυτὸν, εἶπε τέλος μετὰ εὐγε-
νείας τινὸς ἐνθέρμου, διτε δὲν εῖναι σᾶς προκοπήγειλα
τὴν ἐπίσκεψίν μου, ἡτις φάίνεται ὅτι σᾶς ἐκπλήττῃ.

— Οχι, διότι τὴν περιέμενον πρὸ πολλοῦ ἡδη,
ἀπήντησεν ἡ Ροζαλία, ύψονσα ἐπ' αὐτοῦ τοὺς ὄ-
φθαλμούς της ὠραιοτέρους ἐκ τῆς μελαγχολικῆς
των ἐκφράσσων.

— Μάν εἶράδυνα νὰ ἔλθω, δὲν εῖναι, διότι
εἶστεσα, πιστεύεστε το, θέλετε γνωρίσεις τὰ α-

τια της βραδύτητος ταῦτη καὶ θέλετε μὲς συγχωρήσει, ἐλπίζω.

— Όποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι τὰ αἰτια ταῦτα, σέδομαι αὐτά.

Οἱ περιποιητικοὶ οὗτοι τρόποι, οἵ τόσον ἀντίθετοι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ πνεύματός των καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς καρδίας των, συνέτε νον εἰς τὸν αὐξήσωσι μᾶλλον τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἀμφιχνίαν των. Ή θέσις αὕτη δὲν ἔτον ὑποφερτή. Αἴρουν δὲ Παῦλος ἡγέρθη καὶ ἤρχισε βραδίζων μετὰ ταραχῆς καὶ σιωπηλὸς ἐν τῷ δωματίῳ Θλίβων τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ ἔχων τοὺς ὄφθαλμοὺς ἡμικλείστους ὅπὸ τὴν δεξιὰν χειρά του, ὡς ἵνα μακρύνῃ ἀφ' ἔκυτοῦ πάντα περισπασμὸν πνεύματος καὶ συγκεντρώσῃ ἀπασχαν τὴν ἰδέαν του ἐπὶ τοῦ μέτρου, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάθῃ. Εἰτα, ἥλθε καὶ ἐκάθησε πάλιν πλησίον τῆς γυναικός του, καὶ διὰ φιλικῆς χειρονομίας ἔτεινεν αὐτῇ τὴν χειρά του, στηρίζων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ γόνυτός του.

— Ποζαλία, τῇ εἶπε μετὰ τρυφερότητος, ἢ; παρατήσωμεν τὴν ὑπόκρισιν τῆς γλώσσης, καὶ ἢ; μεθυιλήσωμεν ἀπὸ καρδίας ὡς ἔλλοτε, τὸ θέλεις;

— Ο Θεὸς; σᾶς ἐνέπνευσε τὸν στοχασμὸν τούτον! ἀπήντησεν ἐκείνη μετὰ συγκινήσεως.

Καὶ τῷ ἀφῆκε καὶ αὐτὴ τὴν χειρά της. Ο Παῦλος ἔθιλιψεν αὐτὴν περιπαθῶς, καὶ ὑποχωρῶν εἰς τὴν γενναῖαν ὁρμὴν συγκινήσεως ἐπὶ πολὺ συνεχομένης, τὴν φιλτάτην ταύτην χειρά τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του, καὶ τὴν κατεκάλυψε τοῖς φιλήμασι του.

Πλέον ή στεναγμός, ἥτον ή λέξις, σιγηλὸς δέ τις καὶ γλυκὺς στόνος, μελῳδικὸς ὡς τὸ προανάκρουσμα ἱεροῦ τίνος ὑμνου ἔφυγεν ἐκ τοῦ στήθους τῆς ‘Ροζαλίας ὡς ἔκφρασις δειλὴ καὶ εὐγνώμων τῆς μεθυσθείσης ὅπὸ χαρᾶς καὶ τρυφερότητος καρδίας της.

Μετὰ νέαν καὶ ἄφτον σιωπὴν, δὲ Παῦλος ἐπανέλαβε τὸν λόγον μετὰ μείζονός τίνος βραδύτητος καὶ περισκεψίας.

— Όρείλων νὰ σοὶ ἔξηγήσω τὴν διαγωγήν μου, εἶπεν, ἀλλὰ διὰ νὰ πράξω τούτο εἰλικρινῶς καὶ καθ' ὀλοκληρίαν, ἀνάγκη ὅσον καὶ ἂν ἦναι πικρὸν τοῦτο, ν' ἀνανεώσω τὴν ἀνάμνησιν τῆς δυστυχίας μας. Μὴ λυπηθῆς. Ἀλλως τε, τὴν ἀνάμνησιν ταύτην θέλομεν ἔχει ἀδικον νὰ τὴν ἀποφύγωμεν, διότι αἱ προσπάθειαι μας θέλουσιν ἀπόβη μάταιαι καὶ ὀλέθραι.

Καὶ δὲ Παῦλος, ἔξθετες λεπτομερῶς ὅλα τὰ παθήματα τῆς καρδίας του ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ ἣν ἔπειταισεν ἡ ἀπρονότητος καὶ ἀδύνατος γυνή.

— Σήμερον, ἔξηκολούθησε λέγων δὲ Παῦλος, βέβαιος διτὶς ἡ γενναῖότης καὶ ἡ ἀπόρασις δὲν θὰ μ' ἐγκατέλειπων, ἔρχομαι πρός σε ἄνευ δειλίας, ἄνευ διεγχυροῦ, εὔτυχης καὶ εἰλικρινής τὴν καρδίαν· ἔρχομαι γὰρ ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, καὶ νὰ πραγματοποιήσω τὴν φιλτάτην τῶν εὐχῶν μου. ἔρχομαι νὰ σὲ ἀπαλλάξω τῆς ἔξορίξεως σου, νὰ σ' ἐπεκναφέρω εἰς τὰ τέκνα σου, εἰς τὴν οἰκο-

γένειάν σου, νὰ σ' ἀποδύσω τὴν θέσιν σου εἰς τὴν ἐστίαν μου, καὶ τὸν βαθμὸν, διτὶς σοὶ ἀνήκει παρ' ἐμοὶ ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ω! ἐκρύγασεν δὲ Ροζαλία ἔνδεκρυς καὶ ταρπτομένη ὑπὲρ ἀντικειμένων καὶ ζωηροτάτων συγκινήσεων, τοσούτη γενναιότης! τοσούτη ἀπατάρνησις! Εἴπατε ἀναξία τροσῶν εὐεργεσιῶν καὶ θὰ νομίσω ἐμὸν αὐτὴν ἔτι πλέον ἀναξίαν ἢν συγκατένευον νὰ τὰς δεγχθῶ.

— Ροζαλία, εἶπεν δὲ σύζυγος φιλικῶς πως ἐλέγχων αὐτὴν, σοὶ ἤνοιξε ὀλόκληρον τὴν καρδίαν μου, θέλεις νὰ τιμωρήσῃς τὴν ὑπερβολικήν μου εἰλικρίνειαν δι' ἀρνήσεως;

— Ω! δὲν φυονεῖς τοῦτο, ἀπεκρίνατε αὐτὴν διὰ τίνος χειρονομίας μεστῆς χάριτος καὶ εὐγλωττίας. Αποποιοῦμαι διότι διστάσθησα τὸ σφάλματός μου μὲ δίδει νὰ ἐννοήσω, διτὶς εἶναι τοῦτο καθῆκόν μου.

— Ἐλησμόνησας λοιπὸν τὰς πρὸς τὸν πατέρα μου ἐκμυστηρεύσεις σου; τὰς θλιψίες καὶ τὰς ἐλπίδας σου, τὰς ὁποίας τῷ ἐνεπιστεύθη... ἢ μετέβαλες ἥδη εὐχάριστα;

— Ω! μὴ με ἀδικής, μὴ ἀμφιβάλλῃς περὶ τῆς εἰλικρινείας μου. Ω, τι ἐπεθύμησα, εἶναι πάντοτε ἡ εὐχὴ μου· καὶ ἐλπίζω διτὶς δὲν θέλεις μὲ τὴν ἀρνηθῆ. Αλλὰ νὰ σὲ ζητήσω τοσούτην θυσίαν, ποτέ μου δὲν τὸ ἐφεντάσθη... ἀνέμενον τὴν συγχώρησίν μου παρὸ σοῦ, πειθούμεν εἰς μόνην τὴν γενναῖότητα τῆς καρδίας σου, διότι, ἄλλως, ἐπίστευον αὐτὴν ἀδύνατον. Τὴν ζωήν μου, ἐὰν δὲ θεός ηύδοκει νὰ λάθῃ αὐτὴν, ὧ! δὲν ἐδίσταζα, σοὶ ὅμνων, νὰ τὴν δώσω μετ' εύτυχίας διὰ νὰ ἔξαγοράσω τὸ σφάλμα μου, διὰ νὰ ζήσω μίαν ἡμέραν, μίαν μόνην ἡμέραν πλησίον σου καὶ ἀξία σοῦ... Αλλὰ τὴν προσφοράν σου δὲν δύναμαι νὰ τὴν δεγχθῶ, διότι γνωρίζω διτὶς κυρεύεις οὗτον τὴν τιμήν σου.

— Άρες ἐμὲ, Ροζαλία, κριτήν τῆς ἴδιας μου τιμῆς, εἶπεν δὲ Παῦλος μετ' ἀγαθότητος.

— Ο κόσμος εἶναι ἀνηλεῖς, τὸ γνωρίζεις καλῶς, ἐπανελαβεῖν αὐτὴν θερμότερον, δὲ οὐτε λησμονεῖ, οὐτε συγχωρεῖ...

— Ακούσων, Ροζαλία, θεωρῶ πολύτιμον τὴν κοινὴν γνώμην, ἀλλὰ, ἔσο ηρυχός, δὲν ἔχομεν ἐνταῦθα ν' ἀντιπαλαίσωμεν κατ' αὐτῆς, θέλει εἶναι δι' ἡμᾶς εὐνοϊκή. Οἱ οἰκογενειάρχαι, οἱ πατέρες δόλοι, εἰς τὴν μερίμνην καὶ τὴν στοργὴν κατῶν τὸν τέκνων των, καὶ σκεπτόμενοι, ζει τοῦ ἐπίσης εἰμαι πατήρ; θέλουσιν ἐπιδοκιμάσει πάντες ἀναξιάρετας τὴν διαγωγήν μου. Οἱ γενναῖοι ἀνδρεῖς διστάσθησαν ἀγαπῶσι καὶ ἡγάπησαν, γινώσκουσιν, διτὶς δὲν καταπνίγεται τόσον εὐχόλως, καὶ σις ζωηρὰ καὶ σπουδίζεις, θέλουσιν δὲ ἐννοήσεις καὶ οὗτοι τὴν ἐμπνευσιν, εἰς διτὶς. Καὶ αἱ γυναῖκες, κριταὶ ἄριστοι τῶν πραγμάτων τῆς καρδίας, ἔσο βεβία, θέλουν ἐκτιμήσεις τὴν γενναῖότητά σου, θέλουν συμπαθήσεις τὰς ἀλγηδόνας σου, ἀπασχεῖ δὲ, εἴμαι πεπεισμένος, θὰ μοὶ ὀφείλωσι χάριτας, διότι ἔξωμάλυνα εἰς μίαν αὐτῶν τὸν δόδον τὴν ἄγρουσκην εἰς τὴν

έπανόρθωσιν, δτι ἀποκατέστητα αὐτὴν πάλιν εἰς τὰ δικαιώματα αὐτῆς ὡς μητρὸς καὶ ὡς συζύγου, τὰ δοποῖα ἐπανέκτησε διὰ τοσαύτης πρὸς ἑαυτὴν αὐστηρότητος, διὰ τοσαύτης ἐν τῇ δυστυχίᾳ τῆς ἀφοσιώσεως, διὰ τοσούτων σκληρῶν δοκιμασιῶν καὶ τοσούτων δακρύων! ἐκ τῶν γυναικῶν οὐδεμία θέλει μὲν ἐλέγχει, δτι σοὶ παρέσχον τὴν ἀρωγὴν τοῦ βραχίονός μου καὶ τὴν ισχὺν τοῦ χαρακτῆρός μου, ἵνα ἐπανέλθῃς εἰς τὴν ἀρετὴν, εἰς τὴν τάξιν, εἰς τὸ καθῆκον, εἰς τὴν κανονικὴν καὶ φιλόπονον ζωὴν τῆς οἰκογενείας, δτε αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ προσπάθειαι σου πρὸς τὸν ἔντιμον σκοπὸν τοῦτον ἔτεινον· ἐξ ἐναντίας, δλαι θέλουν ἐπευφημήσει, δτι κατέβαλον ὑπὸ τοὺς πόδας σου τοὺς κοινωνικοὺς φραγμοὺς, οὔτινές εἰσι σκληρῶς κεκλεισμένοις πρὸς τοσαύτας ἄλλας, αἵτινες μένουσι διὰ παντὸς πεπλανημέναι καὶ ἀπολαυσταὶ, διότι παρέστησαν εἰς αὐτὰς ἀνωφελῆ τὴν μετάνοιαν, ματαίαν τὴν συντρίβην, ἀνεπανόρθωτον τὸ σφάλμα, ἀτελεύτητον τὴν τιμωρίαν, καὶ οὕτω, διότι ἀπαξῆ ἡμάρτησαν, κατεδίκασαν οὔτας νὰ ἀμαρτάνωσι πάντοτε. Ἐλθὲ, πίστευσόν με, εἴπε τελευτῶν τὸν λόγον, δύνασαι ἄνευ φόβου νὰ ὑποχωρήσῃς εἰς τὰς παρακλήσεις μου.

Θεέ μου! ἐκραύγασεν ἡ Ρόζαλία κατεχομένη ὑπὸ ταραχῆς τινος πυρετώδους, ὅποια μὲ κυριεύει εὐγνωμοσύνη. Ή καρδία μου πλημμυρεῖ θέλω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω ὅτι αἰσθάνομαι. Ο! ἄφες με, προσέθηκε, δακρύζεικος καὶ γονυπετεῖσα, ἄφες με νὰ σ' εὐχαριστήσω...

— Ρόζαλία, τὶ κάμνεις; ἐγέρθητι πρὸς Θεοῦ, εἶπεν ὁ Παῦλος εἰς μάτην προσπαθῶν νὰ τὴν ἐγέρῃ.

— Λέγε, ἐξηκολούθησεν αὕτη, διστάζουσα εἰσέτι καὶ ἐν τῇ ιδίᾳ θέσει, ἐγείρουσα δὲ πρὸς αὐτὸν τὸ δράζον αὐτῆς πρόσωπον, κατέβρεκτον τοῖς δάκρυσι, λέγε, δὲν ἀρκεῖ ὅτι ἐσυγχωρησας τὴν μητέρα;

— Ρόζαλία, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ἐνθέρμως καὶ ἀνοίγων αὐτὴ τὰς ἀγκάλας του, δὲν βλέπεις, δτι τὴν γυναῖκά μου πρὸ πάντων θέλω νὰ συγχωρήσω!

Νικηθεῖσα τέλος,

— Παῦλε, ἐκρύγασε μετὰ φωνῆς περιπαθετάτης, καὶ ἔχεις τὴν γενναιότητα αὐτήν;

— Εδίσταξες νὰ τὸ πιστεύσῃς, ἀν μὲ ἡγάπας; Καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἦν πλήρης ἔρωτος καὶ τρυφερότητος.

Η Ρόζαλία ἡγέρθη, καὶ παράφορος, σχεδὸν παραφρονοῦσα, ἐβρίθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου της.

Τὸ ἑσπέρικος, περιπατοῦσα μετὰ τοῦ Παύλου, δν ἐκράτει διὰ τοῦ βραχίονος, ὑπὸ τὸ φύλλωμα δενδροστοιχίας φιλυρῶν, καὶ ἐν μέσω φωτὸς ἀβεβίου νυκτὸς ἀστεροφεγγοῦς, η Ρόζαλία τῷ ἔλεγες ταπεινὴ τῇ φωνῇ, περὶ τὸ τέλος μακρᾶς ἐξαγρεύσεως της.

— Ἔννοεῖς τὶ ὑπέφερα, σὲ ἡγάπων! σὲ ἡγάπων! ἐπανέλεγε μετὰ τοῦ θεσπεσίου ἔκεινου τόνου τῆς φωνῆς, δστις ἀπορέει τῆς ψυχῆς καὶ ὑπείκει εἰς μόνην τὴν ἐμπνευσιν.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς ἔορτῆς τῆς Ρόζαλίας.

Ο Παῦλος διέτηξε νὰ φορτώσωσιν ὅλην τὴν ἴματοθήκην τῶν τέκνων του ἐπ' ὄχηματος, καὶ ἔστειλεν αὐτὴν εἰς Τερψιθέαν ἐπιστατούσης τῆς Κ. Μαρισάλ. Τὰ τέκνα του ἐπεφυλάχθη μόνος του ήταν δόδηγκηση, καὶ μόνος του νὰ τ' αποδώσῃ τῇ μητρὶ αὐτῶν.

Ο γέρων Σαμπανῆ, δστις τὴν ἡμέραν αὐτὴν διέτριψεν εἰς τοῦ φίλου του Δαμάλ, ἐπέστρεψε νύκτα εἰς τὸν οἶκον· τὴν ἐπιοῦσαν λοιπὸν ἵδων δτι τὰ μικρὰ δλα ἔλειπον, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ ψυχὴν, καὶ ὑπείκων εἰς κρύψιόν τι προσάιθημα, ἐπορεύθη πρὸς τὸ οἰκημα τῆς νύμφης του, δπου ἀφίκετο τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωτα.

Την στιγμὴν ἐκείνην, ὁ Παῦλος, ἐνδεδυμένος ἐπιμελῶς, ἔχων ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ γυμνὸν τὸν τράχηλον, ἐκάθητο εἰς τὸν κῆπον, ὑπὸ τὴν σκιὰν δενδρῶν πλησίον τῆς οἰκίας ἐγειρομένου, καὶ περικυλωμένος ὑφ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του.

Τὸ οἰκογενειακὸν τοῦτο σύμπλεγμα παρέστη εἰς τὰς δψεις τοῦ γέροντος Σαμπανῆ, πρὸς χαρμα τῶν δφθαλμῶν του, ἀμα ἔκαμψε τὸν γωνίαν τῆς οἰκίας... Ἑστη αἴφνης, βίπτων τὸ σῶμά του ὅπισω καὶ ὑψῶν τὰς χειρας καὶ κινῶν αὐτὰς ἐν εἰδει τηλεγράφου.

— Α! παμπόνηρος, ἐκραύγασε μιμούμενος τὸν θέλοντα νὰ ἐπιπλήξῃ...

Η ἀπροσδόκητος ἐμφάνησις τοῦ πατρός της, καὶ ἡ ἐπιφώνησις ἐκείνην ἐθορύβησαν τὴν Ρόζαλίαν. Νέουσα κάτω τοὺς δφθαλμοὺς ἡγέρθη νὰ δεχθῇ τὸν ἀσπασμὸν αὐτοῦ.

.
Κατὰ τὰ πρῶτα ψύχη, μεσοῦντος τοῦ Νοεμβρίου, ὁ Παῦλος μετὰ τῆς Ρόζαλίας ἥλθον νὰ κατοικήσωσιν εἰς Παρισίους, εἰς μικρόν τι αὐτῶν μέγαρον, διότι, κατ' αἴτησιν τῆς Ρόζαλίας, ἀφῆκαν τὴν παλαιάν κατοικίαν των.

Ἐκτοτε ζῶσιν ἐν αὐτῷ δλοι ἀφωσιωμένοι πρὸς ἀλλήλους, ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι, διότι ὁ Παῦλος, ἔχων ἥδη λαμπρὰν περιουσίαν, παρητήθη τὸ πρώτην αὐτοῦ ἐπάγγελμα, καὶ εύτυχες διότι ἀγαπῶνται....

Ἀμαρτάνομεν ἀν ἀπαιτήσωμεν ὑπὲρ τοῦ Παύλου Σαμπανῆ συμπάθειαν καὶ σέβας. Ο ἄνθρωπος οὗτος ἐδοκιμάσθη, ἐδείχθη τοσοῦτον ισχυρὸς κατὰ τῆς δυστυχίας, ἀδύνατος κατὰ τῆς ἡγάπης, αὐστηρὸς πρὸς ἑαυτὸν, συγκαταβατικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους...

Καὶ ἡ Ρόζαλία.... δὲν ἦτο καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς εὐγενής, ἀλλ' ἀπατηθεῖσα; τὸ σφάλμα αὐτῆς βεβαίως ἦτο μέγχ, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀνεψ συγχωρήσεως, ἡ μετάνοια της ταχεῖα καὶ εἰλιχρινής, ἡ λύπη της ἀληθής, ἡ τιμωρία. σκληρὰ, ἡ ἐξιλασμὸς βραδὺς

καὶ πλήρης. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτῆς συγκαταβάσιν καὶ συγχώρησιν;

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Κ. Π.
Τέλος.

ΟΙ ΧΡΥΣΟΦΗΡΑΙ.

(Συνέχεια, ἵδε φυλλάδιον 29.)

— Τὶς σᾶς ἔλεγα, Δέσποινα; ἐπανέλαβεν ὁ Ἀκακίας· ίδοὺ εἰς τῶν φυγάδων ἵππων, δοτὸς ἐκ βρόμου, ἔκαμεν ἐν λουτρόν!

— Μπά! καὶ πῶς; οἱ ἵπποι τοῦ τόπου τούτου ἔχουσι τὴν ἔξιν νὰ ἐκλαμβάνουν τὰς λίμνας ἀντὶ ἵπποστασίων; λέγει προχωρῶν ὁ Κ. Φαβιέρ.

Ἀκολούθως ἐπλησίασε καὶ αὐτὸς ὁ Τερρόλλ, καὶ εἶδεν ν' ἀποχωρίζεται ἐν σύμπλεγμα ὑδροῦσιν φυτῶν, καὶ ἡ κεφαλὴ ἐνὸς ἵππου πεπυρωμένου, νὰ διευθύνεται πρὸς τὰ ἐμπροσθεῖν μὲν τὰ ὄπατα ὑψωμένα καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς αἱματηροὺς καὶ κεκαλυμμένους κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκ θυσάνου τριχοειδοῦς. Ἐφαίνετο ὅτι ἡκουεν, ὅλως ἐκστατικός, τοὺς χρεμετισμοὺς; δι' ὃν οἱ ἵπποι τῶν ὁδοπόρων μας ἀπήντων εἰς τοὺς ἴδιους του, καὶ ἀπεφάσισε τέλος νὰ πλησιάσῃ ἀνεπικισθήτως εἰς τὴν ὅχθην τῆς λίμνης.

— Δέσποτα, λέγει τότε ὁ μαῦρος, τὸ ζῶον φάνεται κραταὶδὸν καὶ εἶναι καλὴ λεία· ἵσως θὰ ἔχουμεν τὴν ἀνάγκην του.

— Θέσον ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀρπάγην, ἀπαντᾷ ὁ Γοντράν.

Οἱ ἵπποι προεχώρει μετὰ δυσπιστίας, ἐφίνετο δὲ ὡς καταληφθεὶς ὑπὸ τυφλοῦ τινος φόρου, καὶ ἐνίστε ἐσταμάτα καὶ ἀνωρθίοντο ἐντὸς τοῦ ὄδατος, δεσκάς ἐπικίνδυνα μιάσματα ἡρέθιζον τὸ λεπτόν του δέρμα. Οἱ ἄλλοι τρεῖς, οὔτε καν ἐκινοῦντο· ἰσταντο μόνον ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς κέδρου καὶ ἐχράτουν τὴν ἀγαπηνόν των.

Τέλος πάντων, δτε ὁ ἵππος οὗτος προσῆλθε πλησίστερον, ὁ Ἀκακίας ἔτρεζε πρὸς τὴν ἀκτὴν, ἔξετάθη ὡς ὁ σφις, καὶ βίπτει ἐπ' αὐτοῦ, μετ' ἐπιδεξιότητος καὶ δυνάμεως ἀξιοθαυμάστου, μίαν θηλειάν, διὰ τῆς ὁποίας ἔσφιγξε τὸ ἄκρον τοῦ ἄνω χείλους του. Οἱ ἵπποι ἐποίησε τότε πήδημα πρὸς τὰ ὄπίσω ἀπὸ ἐκπληξιν καὶ λύσσαν· ὁ Ἀκακίας δύως δὲν παρήτησε τὸ σχοινίον, τὸ δὲ σφίγξιμον ὑπῆρξε τοσοῦτον ἐπώδυνον. διὰ τὸν ἵππον, ὡστε μετά τινα ἀπελπ. στικὸν χρεμετισμὸν, ἐνέδωκεν εἰς τὴν πειθαρχίαν, καὶ μετὰ δύο λεπτὰ οἱ σκληροὶ καὶ μυτεροὶ ὄνυχές του ἡκούοντο ἀντηχοῦντες ὡς μέταλλα ἐπὶ των ἀναμεμιγμένων μετ ἄμμου χαλίκων τῆς ὅχθης.

Ἀλλ' ἂμας ὁ Τερρόλλ εἶδε πλησιέστερον τὸ τρομερὸν τεῦτο ζῶον, ἥρπαξε τὴν μολυβδίγην ῥάβδον ἦν

ἐκράτει ὁ Κ. Φαβιέρ, καὶ ἐφώνησε μετὰ δυνάμεως πρὸς τοὺς συντρόφους του

— Ἀμέσως ὁπίσω διὰ τὸν Θεὸν, ἀς μὴ μείνῃ ἐδὼ ἡ Κυρία! ὁδηγήσατέ την εἰς τὸ σπίλαιον, Δόν-Γοντράν! ἀναγνωρίζω τὸν ἵππον τοῦτον, εἶναι ὁ Δαιμονισμένος!

— Ήσύχασε δὲ μὴ διασκεδάζης μὲν ἡμᾶς, Ἱάκωβος, τῷ λέγει ὁ Κ. Φαβιέρ· εἶναι δυνατὸν νὰ φοβηθῶμεν ἐνα ἵππον ἐπίσης ὡς μίαν τίγριν ἢ ἐνα λέοντα;

— Οἱ Δαιμονισμένος εἶναι ἐπικινδυνωδέστερος, καθόσον δὲν ὑπάρχει καὶ στερεῶς δεδεμένος, ἀπαντᾷ ὁ Τερρόλλ. Εἶναι κακότροπον ζῶον. Κράτει καλὰ τὸ σχοινίον, Ἀκακία· σὲ ξεκοιλιάζει μὲν του λάκτισμα!

Καὶ πραγματικῶς ἡτον ὁ Δαιμονισμένος, δυτικά, καταπληγθεὶς πρὸς στιγμὴν ἐκ τῶν φωνῶν καὶ τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀνθρώπων τῶν ισταμένων ἐπὶ τῆς ὅχθης, ὑψώνει ἔτι μᾶλλον τὰ ὄπτα του, ἔσεις τὴν μακράν του χαίτην ἀτάκτως κυματιζομένην, καὶ ἐθεώρει τὸν μαῦρον με ὅμμα πλάγιον· ὁ Τερρόλλ ἐννοήσας, ὑψόνει ἀμέσως τὴν ὁποίαν ἐκράτει ῥάβδον φωνάζων.

— Φυλάξου, κεφαλὴ ἔθενεν!

Καὶ ὄντως, ὁ ἵππος ὁρμᾷ, ταχὺς ὡς ὁ ἐλιγμὸς τῆς ἀστραπῆς, κατὰ τοῦ μαύρου· ἀλλ' οὕτος προλαβών ἔγκαιρως, προσέκλινεν ὅπισθεν τῆς κέδρου περὶ τὴν ὁποίαν περιεπύλιξε τὸ σχοινίον, τοῦ ὁποίου τὸ ἔτερον ἄκρον ἐκράτει τὸ χεῖλος τοῦ Δαιμονισμένου, καὶ συγχρόνως, δι' ἐνὸς κτύπου τῆς ῥάβδου καλῶς προσφερθέντος, ὁ Τερρόλλ ὥθησε πρὸς τὰ ὄπίσω τὸ ἄγριον ζῶον.

Ο Κ. Φαβιέρ διαρκούσης τῆς μακρᾶς ταύτης πάλης, εἴχε συνοδεύσει τὴν σύζυγόν του πρὸς τὸ σπίλαιον.

— Δὲν θέλομεν ὠφεληθῆ παντελῶς ἐκ τοῦ κατηραμένου αὐτοῦ ἵππου, ἐψιθύριζεν ὁ Τερρόλλ, ἐξετάζων αὐτὸν μετὰ προσοχῆς.

— Μπά! τὸν λέγει ὁ μαῦρος, τὸν νομίζω πολλῷ ὀκνηρότερον ἡ κακόν· αὐτὸς τρέμει ἐπὶ τῶν ἰγνών του, ὅλαι του αἱ τρίχες εἰσὶν ἀνωρθωμέναι, οἱ δὲ χρεμετισμοὶ του φαίνονται θρηνώδεις μᾶλλον ἡ ἀπειλητικοί.

— Ναι, φοβεῖται, ἐπαναλαμβάνει ὁ Τερρόλλ. καταστὰς σκεπτικός. Σέει τὸ σχοινίον οὕτως ὡς νὰ ἡλπίζει νὰ ἐκριζώσῃ τὴν κέδρον καὶ ν' ἀποδράσῃ· ἐντοσούσω οὔτε κροαίνει, οὔτε ἀνορθοῦται· φοβεῖται μόνον, ἀλλὰ διατί; βεβαίως ἀλλο τι ἄγριον ζῶον περιτρέχει εἰς τὰ πέριξ, διότι ἡ θέξ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν δύναται νὰ τῷ ἐμπνέῃ τόσον φόβον.

— Εγὼ δὲν ἀπήντησα τοιούτου εἴδους ἵππους, δταν ἐκψήγησον εἰς τὸν τόπον, ἐπανέλαβεν ὁ ἄραψ ἐν μέρει τεταρχημένος, ἀλλὰ ἐὰν ἡ Δόνα Ἐλισάβετ σὲ ἡκουει, δὲν θήσει κλείσει ὄφθαλμὸν τὴν νύκτα, δὲ δὲ τρόμος ηθελει τῆς ἀφαιρέσει πᾶσαν ἀνάπτασιν.

— Εχεις δίκαιον, Ἀκακία, τὸν λέγει ὁ ημίδουλος, καὶ δὲν θέλω ἀναφέρει τοὺς φόρους μου οὔτε εἰς αὐτὴν οὔτε σίς τὸν Δόν-Γοντράν· εἰς ἡμᾶς ἀ-